

De BGT in het omgevingsplan

Ken u het kaartspel STAP OP nog? Dit spel verbeeldt heel mooi de stappen die we binnen het geodomein de laatste twaalf jaar doorlopen hebben. In 2004 de start van de bouw van de BAG, in 2010 de BGT en nu het omgevingsplan. Allemaal 'fietstochten' die we als geo-specialisten moesten en nog moeten fietsen. Met alle showstoppers, organisatorische weerstand, knelpunten, maar ook de wind mee door de Wet en steun van collega's in de omgeving. Het uiteindelijke doel van STAP OP is de finish te bereiken. Nu dat geldt ook zeker voor het omgevingsplan met daarin de BGT als een onmisbare schakel.

Door Joop Voortman

In de gemeente Rijssen-Holten zijn we een jaar geleden door de directie in klein comité, bestaande uit een jurist, planoloog en geo-specialist in een 'hok' gezet met als opdracht een hoofdproces voor het uitrollen en inbedden van het omgevingsplan te bedenken. In ons eerste overleg hebben we de waardering voor elkaars expertise uitgesproken als basis voor innovatieve ideeën. Hiermee hebben we de eerste vraag die altijd op tafel komt; 'ja, maar', bewust geparkeerd. Geen 'Ja, maar' bij het voorstel afscheid te nemen van de oude vertrouwde plankaart en deze te vervangen door een aggregatie van objecten uit de BGT.

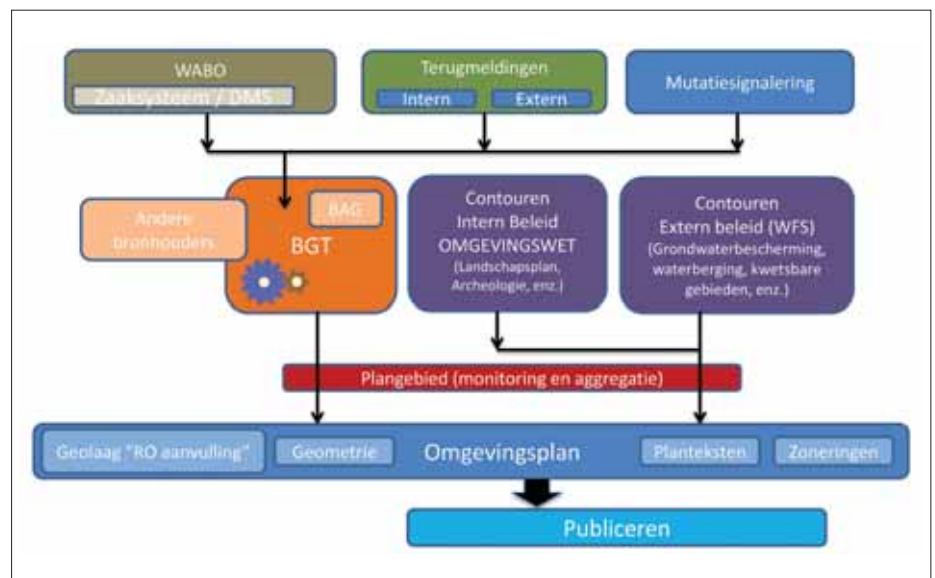
Figuur 1 – Kent u het kaartspel STAP OP nog?

Dynamisch proces

De BGT is een krachtig instrument in het monitoren van de ruimtelijke omgeving en het verbinden van de grote spelers binnen de Omgevingswet. We gaan van een statisch proces van plankaarten en voorschriften over naar een dynamisch proces van het 'bestuurlijk managen van de maatschappelijke ontwikkelingen'. Dat is de essentie van de nieuwe Omgevingswet. De BGT als integraal door overheden beheert landsdekkend topografisch bestand is in deze nieuwe ontwikkeling natuurlijk de onmisbare bouwsteen! Alle topografische details in de openbare ruimte en geometrisch kwalitatief hoog afgebakend. Een tweede zeer sterk punt van de BGT is het beheer door verschillende bronhouders. Hiermee verbindt de BGT, als krachtig instrument, de grootste spelers in het toekomstig omgevingsplan als het gaat om de uitwisseling van informatie in de ruimtelijke omgeving. Beheerprocessen in het omgevingsplan kunnen op de beheerprocessen van de BGT meeliften!

De praktijk

In Rijssen-Holten hebben we een selectie gemaakt van alle BGT objecten gelegen in het buitengebied. Aan de BGT-sleutels hebben we een matrix gekoppeld waarin we de basisfunctie en functies per object zijn gaan vastleggen. In de tweede stap wordt uit deze matrix een plankaart geaggregeerd die input is voor de

Figuur 2 - Processchema van het monitoren van de mutaties in de ruimtelijke omgeving en hoe deze uiteindelijk verwerkt worden in het omgevingsplan.

speciaal ontworpen viewer op de gemeentelijke website [1].

Tijdens de bouw van het omgevingsplan blijven we gewoon ons beheer van de BGT uitvoeren. Sterker nog: door confrontatie van de bestaande plankaart met de objecten in de BGT lopen we tegen verschillende verrassingen aan. Wegen in het buitengebied die ontbreken op de plankaart, bosgebieden die geen bos zijn, agrarische percelen (AAN) die sterk afwijken van de situatie van agrarische vlakken op de plankaart, grote verschillen in afbakening van functies in oude plankaart en nieuwe omgevingsplan. Er zijn in het afgelopen jaar dan ook zeker drieduizend mutaties doorgevoerd in de BGT om deze voor te bereiden als informatiedrager in het omgevingsplan. Veel mutaties betreft het knippen van objecten. Watergangen en bermen die langs de weg lopen en landinwaarts. Erven die een verschillende functie hebben. Sport, maatschappelijk of een bedrijfsvorm.

Met alleen een koppeling aan een sleutel in de BGT wordt elke geometriemutatie automatisch doorgezet in het omgevingsplan. Elk nieuw object in de BGT moet in de matrix weer voorzien worden van planinformatie. Op termijn zal structureel een planbeheerder voor het omgevingsplan moeten worden aangesteld die mutaties in de BAG en BGT volgt, beoordeelt en doorvoert in het plan of een actie van handhaving start.

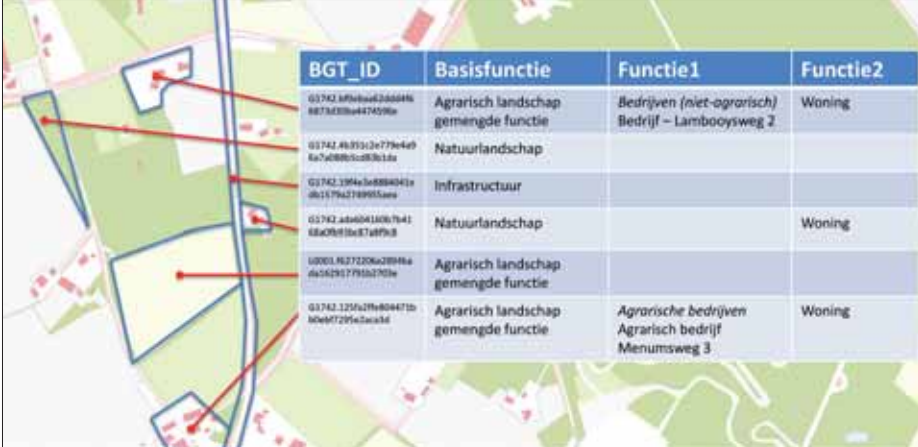
Nog een voordeel

Onze gemeente ligt in drie waterschapsgedebieden. Met de waterschappen was snel de afspraak gemaakt om al hun watergangen in het gebied te plaatsen op de basisfunctie natuur of infrastructuur. Door gebruik te maken van de BGT bronhouderscodes en objectkenmerken was deze afspraak snel gerealiseerd. Ja, het voordeel van afstemming tijdens de bouw van de BGT werpt hier haar vruchten af.

Zoneringen

Zoneringen staan los van de BGT en krijgen een eigen laag in het omgevingsplan. Natuurlijk kunnen bepaalde zoneringen wel uit de BGT aangemaakt worden. Voorbeeld is de zone die van toepassing is bij het bouwen van woningen in de buurt van rijkswegen en provinciale wegen. Op basis van bronhouderscodes en objectkenmerken kunnen buffers gemaakt worden.

We nemen buffers van andere overheidsorganisaties, bijvoorbeeld de provincie, met gebruikmaking van wfs services over in ons omgevingsplan. Waterbergingsgebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, natura 2000, gastransportleidingen, enzovoorts.

BGT_ID	Basisfunctie	Functie1	Functie2
G3742.8f616ad266816 8873d39a4474396e	Agrarisch landschap gemeente functie	Bedrijven (niet-agrarisch) Bedrijf - Lambooyweg 2	Woning
G3742.49313134779e49 Ka7e0895c083613a	Natuurlandschap		
G3742.39443e8884041e db1579a2789955a9e	Infrastructuur		
G3742.ada034160b7b41 68a29d39e87a8f9b	Natuurlandschap		Woning
G0001.6272206a289464 da5d29177916b703e	Agrarisch landschap gemeente functie		
G3742.125162f8e04471b 10e6f7295e2a3a3d	Agrarisch landschap gemeente functie	Agrarische bedrijven Agrarisch bedrijf Menuweg 3	Woning

Figuur 3 - Aan de sleutel per BGT object is in een matrix opgenomen: de basisfunctie, functie1, functie2, functie... en de verwijzingen naar een link in de planteksten.

Figuur 4 - De nieuwe plankaart van het omgevingsplan.

Viewer

In samenwerking met IDGIS, gevestigd in Rijssen, hebben we een viewer ontwikkeld waarmee we burgers en bedrijven op een voor hen zo toegankelijk mogelijke manier de informatie van het omgevingsplan op maat aanbieden. Zo is de traditionele plankaart vervangen door alleen een actuele luchtfoto. Een luchtfoto is voor de meeste mensen een goed startpunt voor oriëntatie. Omdat alle planteksten op objectniveau zijn gekoppeld, wordt alleen planinformatie getoond die ook werkelijk op de betreffende locatie van toepassing is. Dus geen dikke PDF-documenten met rijen planteksten en plankaarten met symbolen meer. Alleen prikken en lezen op locatie.

En nu verder...?

De plankaart heeft medio november tot medio december 2016 alleen digitaal 'ter inzage gelegen'. De eerste evaluatie heeft plaatsgevonden en de volgende staan ingepland. Er moet nog wel het één en ander aan gesleuteld worden. Zo worden onder andere nieuwe zoneringen toegevoegd, wordt de zoekfunctie verbeterd en opmerkingen uit spraak worden verwerkt in het bestand.

Wind mee!

Ja, tenslotte nog even terug komen op het spel STAP OP. Op 22 november 2016 werden we tijdens een workshop bij Saxion in Deventer verrast met de toekenning van de nominatie Eenvoudig Beter Trofee 2016! De directeur van het programabureau Omgevingswet reikte ons persoonlijk de nominatie uit! Dat voelde echt als een flinke 'Wind mee-kaart' in onze fietstocht op weg naar de finish met een definitief omgevingsplan! Allemaal veel succes toegewenst met de route naar het omgevingsplan. En, niet vergeten, kennis delen is kennis vermeerderen. Dus deel met en ontvang van uw collega's!

Referentie

[1] omgevingsplan-rijssen-holten.planoview.nl/NL.IMRO.1742.BPB2016006-0001.

Joop Voortman is vakspecialist ruimtelijke informatie en basisregistraties bij de gemeente Rijssen-Holten. Hij is te bereiken via jvoortman@rijssen-holten.nl.